״אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם״

דף עבודה בעקבות רבי יהודה הנשיא (רבי)

שם: _____ כיתה: _____

המעשה — הסיפור המלא

להלן מערך חינוכי, רגשי ומרתק על רבי יהודה הנשיא (רבינו הקדוש) , המעובד במיוחד לבנים בכיתות ב׳-ד׳ בחינוך הדתי-לאומי. הסיפור בנוי על פי כללי הסטוריטלינג הנדרשים, תוך דגש על שפה מכבדת, קדושת התורה, תיאורים חושיים ומבנה רגשי.

הסיפור מנוקד במלואו כנדרש.

פְּתִיחָה: אַרְמוֹנוֹ שֶׁל הַנָּשִׂיא

יָלָדִים, בּוֹאוּ נֵצֵא לְמַסָּע קָסוּם בַּזְּמַן, לִפְנֵי כְּאַלְפַּיִם שָׁנָה, לָעִיר שְׁפַעַת הַהוֹד ׳בֵּית שְׁעָרִים׳ (וְאַחַר כָּךְ ׳צִפּוֹרִי׳) שֶׁבַּגָּלִיל.

דַּמְיְינוּ שֶׁאַתֶּם עוֹמְדִים מוּל שַׁעֲרֵי בַּרְזֶל גְּדוֹלִים. מֵעֵבֶר לַשְּׁעָרִים, נִמְצָא אַרְמוֹן אֲמִתִּי. מְשָׁרְתִים מִתְרוֹצְצִים, עֲגָלוֹת עֲמוּסוֹת בִּיבּוּל מִכָּל רַחֲבֵי הָאָרֶץ נִכְנָסוֹת פְּנִימָה, וּרְחוֹבוֹת הָעִיר מְלֵאִים בַּאֲנָשִׁים חֲשׁוּבִים. זֶהוּ בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא!

״רַבִּי״, כָּךְ כֻּלָּם קָרְאוּ לוֹ. הוּא הָיָה מַנְהִיגָם שֶׁל כָּל יְהוּדֵי הָעוֹלָם, עָשִׁיר עָצוּם שֶׁאֲפִלּוּ קֵיסַר רוֹמָא, אַנְטוֹנִינוּס, הָיָה חֲבֵרוֹ הַטּוֹב וְהָיָה שׁוֹלֵחַ לוֹ שַׁקִּים מְלֵאִים בְּמַטְבְּעוֹת זָהָב.

אֲבָל... הַאִם רַבִּי חָשַׁב עַל כֶּסֶף? מַמָּשׁ לֹא!

אִם הֱיִיתֶם נִכְנָסִים לְתוֹךְ אֶמְצַע הָאַרְמוֹן, לֹא הֱיִיתֶם שׁוֹמְעִים קוֹלוֹת שֶׁל מְסִבּוֹת. הֱיִיתֶם שׁוֹמְעִים קוֹל אַדִּיר, קוֹל שֶׁנִּשְׁמַע כְּמוֹ גַּלִּים שֶׁל יָם שֶׁמִּתְנַפְּצִים עַל הַסְּלָעִים: אֵלּוּ הָיוּ קוֹלוֹתֵיהֶם שֶׁל מֵאוֹת תַּלְמִידֵי יְשִׁיבָה! רֵיחַ נָעִים שֶׁל קִלְפִּים יְשָׁנִים וּדְיוֹ שֶׁל סוֹפְרִים מִלֵּא אֶת הָאֲוִיר. בְּמֶרְכַּז הָאוּלָם, עַל כִּסֵּא מְכֻבָּד מֵעֵץ מְגֻלָּף, יָשַׁב רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא בְּכָבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ, וְלִמֵּד תּוֹרָה. רַבִּי יָדַע שֶׁהַגָּלוּת מִתְקָרֶבֶת, וְלָכֵן אָסַף אֶת כָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁבָּעוֹלָם כְּדֵי לִכְתֹּב אֶת סֵפֶר ״הַמִּשְׁנָה״. הוּא הָיָה חָכָם בְּיוֹתֵר, קָדוֹשׁ בְּיוֹתֵר, וְכָל גְּדוֹלֵי הַדּוֹר יָשְׁבוּ לְפָנָיו בְּיִרְאַת כָּבוֹד וְשָׁתוּ אֶת דְּבָרָיו בְּצָמָא.

הַקֻּשְׁיָה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ וְהַשְּׁתִיקָה

יוֹם אֶחָד, הַשֶּׁמֶשׁ הַזְּהוּבָה שֶׁל הַצָּהֳרַיִם אֵירָה מִבַּעַד לְחַלּוֹנוֹת בֵּית הַמִּדְרָשׁ, אַךְ בִּפְנִים – הָיָה מֶתַח עָצוּם.

רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא לִמֵּד סוּגְיָה (הֲלָכָה) עֲמֻקָּה וּמְסֻבָּכֶת מְאֹד. זֶה הָיָה כָּל כָּךְ קָשֶׁה, עַד שֶׁלְּפֶתַע, קָמוּ כַּמָּה מֵהָרַבָּנִים הַמְבֻגָּרִים וְהֶעֱלוּ ״קֻשְׁיָה״ – שְׁאֵלָה קָשָׁה שֶׁנִּרְאֶה שֶׁאֵין לָהּ שׁוּם פִּתְרוֹן!

״רַבֵּינוּ,״ בִּקְּשׁוּ הַחֲכָמִים הַזְּקֵנִים, ״אֵיךְ נָבִין אֶת הַהֲלָכָה הַזּוֹ? הֲרֵי יֵשׁ פֹּה סְתִירָה מֻחְלֶטֶת!״

שִׂפְתוֹתָיו שֶׁל רַבִּי נָעוּ בַּחֲשַׁאי. מְנָשֵׁה לַחְשֹׁב, לְחַבֵּר, לִמְצֹא אֶת מְקוֹר הַדְּבָרִים. שֶׁקֶט הִשְׁתָּרֵר בָּאוּלָם. שֶׁקֶט כָּל כָּךְ כָּבֵד, שֶׁאֶפְשָׁר הָיָה לִשְׁמֹעַ זְבוּב מְזַמְזֵם בָּאֲוִיר. כָּל הָרַבָּנִים שָׁתְקוּ וְהִמְתִּינוּ לַתְּשׁוּבָה. אֲפִלּוּ מְזִגֵי הַמַּיִם מִחוּץ לַדֶּלֶת עָצְרוּ אֶת נְשִׁימָתָם. הַקֻּשְׁיָה נִשְׁאֲרָה בָּאֲוִיר, קָשָׁה כְּסֶלַע.

הַתַּלְמִיד שֶׁבַּפִּנָּה

בַּשּׁוּרָה הָאַחֲרוֹנָה, הַרְחֵק-הַרְחֵק מֵהַכִּסֵּא שֶׁל הַנָּשִׂיא, יָשַׁב תַּלְמִיד אֶחָד, צָעִיר וּבַיְשָׁן. קָרְאוּ לוֹ לֵוִי. הוּא הָיָה מֵהַתַּלְמִידִים הַצְּעִירִים בְּיוֹתֵר בַּיְשִׁיבָה. עֵינָיו נָצוֹצוּ מִתּוֹךְ סְפָרָיו, וּמוֹחוֹ הַמָּהִיר עָבַד לְלֹא הֶרֶף. וְהִנֵּה, כְּשֶׁהוּא חָשַׁב עַל הַשְּׁאֵלָה הַקָּשָׁה – לְפֶתַע, הִבְרִיק אוֹר גָּדוֹל בְּשִׂכְלוֹ! הוּא מָצָא אֶת הַתְּשׁוּבָה! הָיָה לוֹ כִּוּוּן מֻשְׁלָם שֶׁהִסְבִּיר הַכֹּל!

אֲבָל... לֵוִי רָעַד. הוּא הִבִּיט יָמִינָה, וְרָאָה אֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן הַגָּדוֹל יוֹשֵׁב בְּדָמָמָה. הִבִּיט שְׂמֹאלָה, וְרָאָה רַבָּנִים שֶׁזְּקָנָם הִגִּיעַ לְבִרְכֵּיהֶם שׁוֹתְקִים. "אֵיךְ אֲנִי, הַתַּלְמִיד הַקָּטָן, אֶעֱנֶה כְּאֵלֶּה?" חָשַׁב לְעַצְמוֹ. "וְאִם גְּדוֹלֵי הַדּוֹר לֹא מוֹצְאִים תְּשׁוּבָה, מִי אֲנִי שֶׁאָקוּם וַאֲלַמֵּד אוֹתָם? בֶּטַח יִצְחֲקוּ עָלַי. יַגִּידוּ שֶׁאֲנִי חָצוּף שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר לִפְנֵי הַנָּשִׂיא!".

לִבּוֹ דָּפַק בְּחָזְקָה בְּתוֹךְ חָזֵהוּ, כְּמוֹ תּוֹף מִלְחָמָה: בּוּם, בּוּם, בּוּם. מֵרֹב מֶתַח, כַּפּוֹת יָדָיו הֵזִיעוּ וְנִדְבְּקוּ לִקְלַף הַסֵּפֶר. הוּא הִשְׁפִּיל אֶת מַבָּטוֹ לָרִצְפָּה וְהֶחְלִיט לִשְׁתֹּק.

מַבָּטוֹ שֶׁל נָשִׂיא יִשְׂרָאֵל

אֲבָל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא לֹא הָיָה רַק תַּלְמִיד חָכָם, הוּא הָיָה רוֹעֶה צֹאן רַחֲמָן שֶׁרָאָה כָּל תַּלְמִיד וְתַלְמִיד. עֵינָיו הַחַכְּימוֹת שֶׁל רַבִּי, שֶׁהָיוּ צְלוּלוֹת כִּבְדֹלַח, שׁוֹטְטוּ עַל פְּנֵי הַשּׁוּרוֹת. הוּא סָרַק אֶת פְּנֵי כָּל תַּלְמִידָיו, מְחַפֵּשׂ תְּשׁוּבָה אוֹ שְׁבִיב שֶׁל אוֹר.

כַּאֲשֶׁר מַבָּטוֹ הִגִּיעַ לַשּׁוּרָה הָאַחֲרוֹנָה, הוּא עָצַר לֶרֶגַע עַל לֵוִי הַצָּעִיר. רַבִּי קָלַט אֶת תְּנוּעוֹת הַגּוּף הַנִּרְגָּשׁוֹת, אֶת הַשְּׂפָתַיִם הַנָּעוֹת בְּשֶׁקֶט. רַבִּי יָדַע: לַנַּעַר הַזֶּה יֵשׁ מַשֶּׁהוּ לְהַגִּיד!

"דַּבֵּר, בְּנִי," נִשְׁמַע פִּתְאוֹם קוֹלוֹ הֶעָדִין שֶׁל הַנָּשִׂיא בְּחָלָל. קוֹל מָלֵא בְּאַהֲבָה. "אַל תִּפְחַד. דִּבְרֵי תּוֹרָה מְחַפְּשִׂים לֵב פָּתוּחַ, וְלֹא רַק זָקָן לָבָן. אֱמֹר מָה שֶׁיֵּשׁ בְּלִבְּךָ!".

כָּל עֵינֵי תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים הוּפְנוּ אֲחוֹרָה, אֶל לֵוִי הַצָּעִיר.

לֵוִי קָם עַל רַגְלָיו בִּרְעִידָה קַלָּה. הוּא כְּחָכֵּחַ בִּגְרוֹנוֹ. "מוֹרִי וְרַבִּי..." הוּא לָחַשׁ, וְאָז נָשַׂם עָמֹק וְהִתְחִיל לְדַבֵּר. מִלָּה אַחַר מִלָּה, מִשְׁפָּט אַחַר מִשְׁפָּט. הוּא פָּרַס אֶת הַתְּשׁוּבָה שֶׁלּוֹ. הוּא הִבִּיעַ סְבָרָה עֲמֻקָּה וּמַדְהִימָה, שֶׁפָּתְרָה אֶת הַקֻּשְׁיָה כְּמוֹ מַפְתֵּחַ מֻשְׁלָם שֶׁפּוֹתֵחַ מַנְעוּל זָהָב סָגוּר. הַמִּלִּים שָׁיָצְאוּ מִפִּיו הָיוּ מְתוּקוֹת כִּדְבַשׁ!

גְּדֻלָּתָהּ שֶׁל עֲנָוָה

כְּשֶׁלֵּוִי סִיֵּם, שׁוּב הִשְׁתָּרַר שֶׁקֶט בָּאוּלָם. אֲבָל הַפַּעַם, זֶה לֹא הָיָה שֶׁקֶט שֶׁל קוֹשִׁי, אֶלָּא שֶׁקֶט שֶׁל הִשְׁתָּאוּת וּפְלִיאָה!

רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא הִבִּיט בְּתַלְמִיד. אָדָם רָגִיל, שֶׁגַּאֲוָה בְּלִבּוֹ, אוּלַי הָיָה אוֹמֵר: "בְּסֵדֶר, תְּשׁוּבָה נָחְמָדָה יֶלֶד, אֲבָל אֲנִי הָרַב כָּאן וַאֲנִי אֶפְסֹק אֶת הַהֲלָכָה".

אֲבָל רַבִּי? רַבִּי לֹא כָּזֶה!

חִיּוּךְ רָחָב, קוֹרֵן מֵאוֹר שֶׁל קְדֻשָּׁה, הִתְפַּשֵּׁט עַל פָּנָיו שֶׁל הַנָּשִׂיא. הוּא הִזְדַּקֵּף עַל כִּסְאוֹ, וְעֵינָיו זָלְגוּ דְּמָעוֹת גִּיל וְשִׂמְחָה. מַרֹב הִתְרַגְּשׁוּת וְהַעֲרָכָה, עָמַד רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא עַל רַגְלָיו לִכְבוֹד תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל הַתַּלְמִיד הַצָּעִיר!

הוּא פָּנָה לְכָל עֲדַת הַחֲכָמִים, הֵרִים אֶת קוֹלוֹ כְּדֵי שֻׁכֻּלָּם יִשְׁמְעוּ לָנֶצַח אֶת דְּבָרָיו, וְהִכְרִיז אֶת הַמִּשְׁפָּט הַמְפֻרְסָם:

"אָמַר רַבִּי: הַרְבֵּה תּוֹרָה לָמַדְתִּי מֵרַבּוֹתַי, וּמֵחֲבֵרַי לָמַדְתִּי יוֹתֵר מֵהֶם... אֲבָל מִתַּלְמִידַי – לָמַדְתִּי יוֹתֵר מִכֻּלָּם!"

אֵיזוֹ גְּדֻלָּה! אֵיזוֹ עֲנָוָה! רַבִּי, נָשִׂיא יִשְׂרָאֵל הָעָנָק, מֵעִיד לִפְנֵי כֻּלָּם שֶׁהוּא לוֹמֵד הֲכִי הַרְבֵּה דַּוְקָא מֵהַתַּלְמִידִים הַצְּעִירִים. כִּי הַתּוֹרָה שַׁיָּכֶת לְכֻלָּם, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שָׂם אֶת חָכְמָתוֹ בְּלֵב מִי שֶׁעָנָיו – אֲפִלּוּ אִם הוּא הַצָּעִיר בַּחֲבוּרָה.

א. שְׁאֵלַת פְּתִיחָה (לְעוֹרֵר סַקְרָנוּת):

"יְלָדִים, סַפְּרוּ לִי: מִי פֹּה קָרָה לוֹ פַּעַם שֶׁהוּא לָמַד מַשֶּׁהוּ חָדָשׁ, חָכָם וּמַפְתִּיעַ... דַּוְקָא מֵהָאָח הַקָּטָן שֶׁלּוֹ אוֹ מִמִּישֶׁהוּ קָטָן מִמֶּנּוּ בַּגִּיל?

[לָתֵת לְ-2 יְלָדִים לַעֲנוֹת].

הַיּוֹם נִשְׁמַע סִפּוּר עַל הָרַב הֲכִי גָּדוֹל וְהֲכִי עָשִׁיר בָּעוֹלָם, נָשִׂיא עַם יִשְׂרָאֵל; וּמִישֶׁהוּ קָטָן שֶׁלִּמֵּד אוֹתוֹ שִׁעוּר שֶׁאֲנַחְנוּ זוֹכְרִים עַד הַיּוֹם."

ב. הֶעָרוֹת בְּצוּעַ וּסְטוֹרִיטֶלִינְג (קִינֶסְטֶטִיקָה וְקוֹל):

ג. הַמְלָצוֹת לְמַצֶּגֶת וִויזוּאָלִית (4 שְׁקוּפִיּוֹת - שְׁמִירָה עַל צְנִיעוּת):

ד. פְּעִילוּת מְסַכֶּמֶת ("אֹזֶן הַזָּהָב"):

"יְלָדִים, מִי רוֹצֶה לְשַׂחֵק מִשְׂחָק קָטָן שֶׁל 'אֹזֶן-הַזָּהָב'?

נִבְחַר כָּאן שְׁנֵי נְצִיגִים: אֶחָד יִהְיֶה 'הַמּוֹרֶה', וְהַשֵּׁנִי יִהְיֶה 'הַתַּלְמִיד'.

הַתַּלְמִיד צָרִיךְ לְלַמֵּד אֶת 'הַמּוֹרֶה' עֻבְדָּה אַחַת מְעַנְיֶנֶת מְאֹד מֵהַטֶּבַע (לְמָשָׁל עַל חַיּוֹת אוֹ מְדִינוֹת), וְהַמּוֹרֶה יִצְטָרֵךְ לְהַקְשִׁיב בְּדָמָמָה, וְאָז לוֹמַר בְּשִׂמְחָה: 'תּוֹדָה רַבָּה, לָמַדְתִּי מִמְּךָ מַשֶּׁהוּ נִפְלָא!'.

בּוֹאוּ נְתַרְגֵּל – שֶׁגַּם הַגְּדוֹלִים יְכוֹלִים לִלְמֹד מֵהַקְּטַנִּים מִתּוֹךְ עֲנָוָה!״.

סיפור 72 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • ״אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם״

מקורות: תַּלְמוּד בַּבְלִי, מַסֶּכֶת מַכּוֹת, דַּף י׳ עַמּוּד א׳: הַמִּשְׁפָּט הַמְקוֹרִי שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא: ״אָמַר רַבִּי: הַרְבֵּה תּוֹרָה לָמַדְתִּי מֵרַבּוֹתַי, וּמֵחֲבֵרַי יוֹתֵר מֵהֶם, וּמִתַּלְמִידַי יוֹתֵר מִכֻּלָּן״. תַּלְמוּד בַּבְלִי, מַסֶּכֶת מְגִלָּה, דַּף כ״א עַמּוּד א׳ / וְבָמוֹת דַּף פ״ד עַמּוּד א׳: תֵּאוּר מַעֲרֶכֶת הַיְחָסִים בֵּין רַבָּנִים וְתַלְמִידִים בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה, הַדְּחַק, וְהַלִּמּוּד שֶׁל רַבִּי עַצְמוֹ מִידֵי חֲכָמִים אֲחֵרִים שֶׁהָיוּ צְעִירִים אוֹ זְקֵנִים (כְּפִי שֶׁלָּמַד מֵרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שַׁמּוּעַ). מַסֶּכֶת סוֹטָה דַּף מ״ט עַמּוּד ב׳ (מִשְׁנָה ט״ו): ״מִשֶּׁמֵּת רַבִּי – בָּטְלָה עֲנָוָה וְיִרְאַת חֵטְא״. רַבִּי הָיָה הַסֵּמֶל הַמֻּחְלָט לַעֲנָוָה תּוֹרָנִית (כְּפִי שֶׁעוֹלֶה כַּמּוּבָן גַּם בְּמָקוֹר [1] מֵחֹמֶר הָרֶקַע מֵהַמִּשְׁתַּמֵּשׁ). תַּלְמוּד בַּבְלִי, מַסֶּכֶת בָּבָא מְצִיעָא דַּף פ״ה עַמּוּד א׳: תֵּאוּר מַעֲמָדוֹ, עָשְׁרוֹ

1. שאלות ידע מתוך הַסִיפּוּר

סיפור 72 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • "אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם"

א. בתחילת הסיפור נאמר: "להלן מערך חינוכי, רגשי ומרתק על רבי יהודה הנשיא (רבינו הקדוש), המעובד במיוחד לבנים בכיתות ב'-ד' בחינוך הדתי-לאומי." — מה קרה מיד לאחר מכן?

ב. מדוע התרחש הדבר המתואר במשפט: "רַבִּי יָדַע שֶׁהַגָּלוּת מִתְקָרֶבֶת, וְלָכֵן אָסַף אֶת כָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁבָּעוֹלָם כְּדֵי לִכְתֹּב אֶת סֵפֶר "הַמִּשְׁנָה"."?

ג. כיצד הגיב רבי יהודה הנשיא (רבי) למצב המתואר: "עֵינָיו נָצוֹצוּ מִתּוֹךְ סְפָרָיו, וּמוֹחוֹ הַמָּהִיר עָבַד לְלֹא הֶרֶף."?

ד. מה השתנה בין "כַּאֲשֶׁר מַבָּטוֹ הִגִּיעַ לַשּׁוּרָה הָאַחֲרוֹנָה, הוּא עָצַר לְרֶגַע עַל לֵוִי הַצָּעִיר." לבין "אָדָם רָגִיל, שֶׁגַּאֲוָה בְּלִבּוֹ, אוּלַי הָיָה אוֹמֵר: "בְּסֵדֶר, תְּשׁוּבָה נֶחְמָדָה יֶלֶד, אֲבָל אֲנִי הָרַב..."?

ה. כיצד הגיע הסיפור אל האירוע: "הַיּוֹם נִשְׁמַע סִפּוּר עַל הָרַב הַכִּי גָּדוֹל וְהַכִּי עָשִׁיר בָּעוֹלָם, נְשִׂיא עַם יִשְׂרָאֵל!"?

2. השלימו פרטים מדויקים מן הסיפור

סיפור 72 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • "אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם"

א. להלן מערך חינוכי, רגשי ומרתק על רבי יהודה הנשיא (רבינו הקדוש) , המעובד במיוחד לבנים בכיתות ב'-ד' בחינוך הדתי-_____.

ב. הוּא הָיָה מַנְהִיגָם שֶׁל כָּל יְהוּדֵי הָעוֹלָם, עָשִׁיר עָצוּם שֶׁאֲפִלּוּ קֵיסַר רוֹמָא, אַנְטוֹנִינוּס, הָיָה חָבֵרוֹ הַטּוֹב וְהָיָה שׁוֹלֵחַ לוֹ שַׁקִּים מְלֵאִים בְּמַטְבְּעוֹת _____.

ג. רַבִּי יָדַע שֶׁהַגָּלוּת מִתְקָרֶבֶת, וְלָכֵן אָסַף אֶת כָּל הַהֲלָכוֹת שֶׁבָּעוֹלָם כְּדֵי לִכְתֹּב אֶת סֵפֶר "_____".

ד. זֶה הָיָה כָּל כָּךְ קָשֶׁה, עַד שֶׁלְּפֶתַע, קָמוּ כַּמָּה מֵהָרַבָּנִים הַמְּבֻגָּרִים וְהֶעֱלוּ "קֻשְׁיָה" – שְׁאֵלָה קָשָׁה שֶׁנִּרְאָה שֶׁאֵין לָהּ שׁוּם _____!

ה. עֵינָיו נָצוֹצוּ מִתּוֹךְ סְפָרָיו, וּמוֹחוֹ הַמָּהִיר עָבַד לְלֹא _____.

נכון או לא נכון — על פי פרטי הסיפור

משפט מן המעשה או שינוי שלו	נכון	לא נכון	תקנו או הביאו הוכחה
הוּא הָיָה מַנְהִיגָם שֶׁל כָּל יְהוּדֵי הָעוֹלָם, עָשִׁיר עָצוּם שֶׁאֲפִלּוּ קֵיסַר רוֹמָא, אַנְטוֹנִינוּס, הָיָה חָבֵרוֹ הַטּוֹב וְהָיָה שׁוֹלֵחַ לוֹ שַׁקִּים מְלֵאִים בְּמַטְבְּעוֹת...	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: זֶה הָיָה כָּל כָּךְ קָשֶׁה, עַד שֶׁלְּפֶתַע, קָמוּ כַּמָּה מֵהָרַבָּנִים הַמְּבֻגָּרִים וְהֶעֱלוּ "קֻשְׁיָה" – שְׁאֵלָה קָשָׁה שֶׁנִּרְאָה שֶׁאֵין לָהּ שׁוּם...	□	□	
לִבּוֹ דָּפַק בְּחָזְקָה בְּתוֹךְ חָזֵהוּ, כְּמוֹ תּוֹף מִלְחָמָה: בּוּם, בּוּם, בּוּם.	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: כָּל עֵינֵי תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים הוּפְנוּ אֲחוֹרָה, אֶל לֵוִי הַצָּעִיר.	□	□	
הוּא פָּנָה לְכָל עֲדַת הַחֲכָמִים, הֵרִים אֶת קוֹלוֹ כְּדֵי שֻׁכֻּלָּם יִשְׁמְעוּ לָנֶצַח אֶת דְּבָרָיו, וְהִכְרִיז אֶת הַמִּשְׁפָּט הַמְּפֻרְסָם:	□	□	

3. מה היה ראשון?

סיפור 72 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • "אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם"

כתבו ליד כל אירוע מספר מ־1 עד 5 לפי סדר התרחשותו בסיפור.

□ עֵינָיו הַחַכְמוֹת שֶׁל רַבִּי, שֶׁהָיוּ צְלוּלוֹת כִּבְדֹלַח, שׁוֹטְטוּ עַל פְּנֵי הַשּׁוּרוֹת.

□ להלן מערך חינוכי, רגשי ומרתק על רבי יהודה הנשיא (רבינו הקדוש) , המעובד במיוחד לבנים בכיתות ב'-ד' בחינוך הדתי-לאומי.

□ בּוֹאוּ נִתְרַגֵּל – שֶׁגַּם הַגְּדוֹלִים יְכוֹלִים לִלְמֹד מֵהַקְּטַנִּים מִתּוֹךְ עֲנָוָה!".

□ רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא לִמֵּד סוּגְיָה (הֲלָכָה) עֲמֻקָּה וּמְסֻבֶּכֶת מְאֹד.

□ חִיּוּךְ רָחָב, קוֹרֵן מֵאוֹר שֶׁל קְדֻשָּׁה, הִתְפַּשֵּׁט עַל פָּנָיו שֶׁל הַנָּשִׂיא.

לפני ואחרי

מה קרה לפני: "עֵינָיו הַחַכְמוֹת שֶׁל רַבִּי, שֶׁהָיוּ צְלוּלוֹת כִּבְדֹלַח, שׁוֹטְטוּ עַל פְּנֵי הַשּׁוּרוֹת."?

מה קרה אחרי: "חִיּוּךְ רָחָב, קוֹרֵן מֵאוֹר שֶׁל קְדֻשָּׁה, הִתְפַּשֵּׁט עַל פָּנָיו שֶׁל הַנָּשִׂיא."?

סיבה ותוצאה מתוך המעשה

האירוע הנתון	מה גרם לו?	מה הייתה תוצאתו?
זֶה הָיָה כָּל כָּךְ קָשֶׁה, עַד שֶׁלִּפְתַע, קָמוּ כַּמָּה מֵהָרַבָּנִים הַמְּבֻגָּרִים וְהֶעֱלוּ "קֻשְׁיָה" – שְׁאֵלָה קָשָׁה שֶׁנִּרְאָה שֶׁאֵין לָהּ...		
כָּל עֵינֵי תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים הוּפְנוּ אֲחוֹרָה, אֶל לֵוִי הַצָּעִיר.		

4. הבנה והעמקה

המסר העולה מן הסיפור: המידה הטובה והדרך לעבודת השם העולות מן המעשה

א. מה מלמד המעשה ״״אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם״״ על רבי יהודה הנשיא (רבי)? הביאו שתי ראיות מדויקות מן הסיפור.

ב. הסבירו במילים שלכם את המשפט: ״לִבּוֹ דָּפַק בְּחָזְקָה בְּתוֹךְ חָזֵהוּ, כְּמוֹ תֹּף מִלְחָמָה: בּוּם, בּוּם, בּוּם.״.

ג. אילו רבי יהודה הנשיא (רבי) לא היה פועל כפי שמתואר ב־״אָדָם רָגִיל, שֶׁגַּאֲוָה בְּלִבּוֹ, אוּלַי הָיָה אוֹמֵר: ״בְּסֵדֶר, תְּשׁוּבָה נֶחְמָדָה יֶלֶד, אֲבָל אֲנִי הָרַב כָּאן וַאֲנִי...״ — כיצד היה הסיפור עשוי להסתיים?

ד. כיצד האירוע ״הַיּוֹם נִשְׁמַע סִפּוּר עַל הָרַב הֲכִי גָּדוֹל וְהֲכִי עָשִׁיר בָּעוֹלָם, נְשִׂיא עַם יִשְׂרָאֵל!״ מחזק את המסר של הסיפור?

5. קומיקס — אירועים ממשיים מן הסיפור

סיפור 72 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • "אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם"

ציירו כל אירוע והוסיפו מתחתיו משפט מתאים.

1. להלן מערך חינוכי, רגשי ומרתק על רבי יהודה הנשיא (רבינו הקדוש) , המעובד...

2. רַבִּי יָדַע שֶׁהַגָּלוּת מִתְקָרֶבֶת, וְלָכֵן אָסַף אֶת כָּל...

3. הוּא הִבִּיט יָמִינָה, וְרָאָה אֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן הַגָּדוֹל יוֹשֵׁב...

4. דַּבֵּר, בְּנִי,״ נִשְׁמַע פִּתְאוֹם קוֹלוֹ הֶעָמֹק וְהָעָדִין שֶׁל...

סיפור 72 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • ״אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם״

5. הוּא פָּנָה לְכָל עֲדַת הַחֲכָמִים, הֵרִים אֶת קוֹלוֹ כְּדֵי שֶׁכֻּלָּם...

6. בּוֹאוּ נִתַּרְגֵּל – שֶׁגַּם הַגְּדוֹלִים יְכוֹלִים לִלְמֹד...

6. כתיבה ויצירה בעקבות הסיפור

סיפור 72 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • "אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם"

☐ **יומן:** כתבו מנקודת מבטו של מי שראה את האירוע "עֵינָיו נָצוּצוּ מִתּוֹךְ סְפָרָיו, וּמִוֹחוֹ הַמָּהִיר עָבַד לְלֹא הֶרֶף.".

☐ **מכתב:** כתבו לרבי יהודה הנשיא (רבי) בעקבות "כָּל עֵינֵי תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים הוּפְנוּ אֲחוֹרָה, אֶל לֵוִי הַצָּעִיר.".

☐ **דרשיח:** חברו שיחה שהייתה יכולה להתרחש רגע לפני "הוּא פָּנָה לְכָל עֲדַת הַחֲכָמִים, הֵרִים אֶת קוֹלוֹ כְּדֵי שֻׁכֻּלָּם יִשְׁמְעוּ לָנֶצַח אֶת דְּבָרָיו, וְהִכְרִיז אֶת...".

☐ **דיווח:** כתבו ידיעה קצרה שכותרתה "״אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם״".

המחזה

רגע מן הסיפור	הדמויות	מה יאמרו או יעשו?
זֶה הָיָה כָּל כָּךְ קָשֶׁה, עַד שֶׁלְּפֶתַע, קָמוּ כַּמָּה מֵהָרַבָּנִים הַמְּבֻגָּרִים וְהֶעֱלוּ...		
אָדָם רָגִיל, שֶׁגַּאֲוָה בְּלִבּוֹ, אוּלַי הָיָה אוֹמֵר: "בְּסֵדֶר, תִּשּׂוּבָה נֶחְמָדָה יֶלֶד,...		

7. חיבור לחיים מתוך המעשה

א. מה אפשר ללמוד מן הדרך שבה רבי יהודה הנשיא (רבי) פעל באירוע ״כַּאֲשֶׁר מַבָּטוֹ הִגִּיעַ לַשּׁוּרָה הָאַחֲרוֹנָה, הוּא עָצַר לְרֶגַע עַל לֵוִי הַצָּעִיר.״?

ב. תארו מצב מחיי הכיתה שבו אפשר ליישם את המסר של ״״אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם״״.

ג. איזו פעולה מעשית תעשו השבוע בעקבות הסיפור?

מרבי יהודה הנשיא (רבי) ומן המעשה ״״אמר רבי: ...ומתלמידי יותר מכולם״״ למדתי ש_____.

מחוון למורה — 100 נקודות

ידיעת פרטי הסיפור	סדר וסיבה־תוצאה	ראיות מן הטקסט	הבנת המסר	יצירתיות ויישום
25	20	20	20	15